

Boekrecentie: Broers en zussenboek

TEKST IRMA HOEN

ISBN: 940140884x

Eindelijk is het er, het Broers en zussenboek... en het overtreft alle verwachtingen.

Journaliste Anjet van Dijken volg ik al geruime tijd via Twitter. Zij heeft een broer met een beperking. Dat maakt haar een brus, een broer of zus van iemand met een beperking. Toen zij ontdekte dat er nagenoeg geen enkel boek aandacht besteedt aan deze bijzondere positie besloot ze het zelf te schrijven. En dat heeft ze geweldig gedaan! In het 'Broers en zussenboek' komt vrijwel iedereen aan het woord, de jonge brusjes, de tieners en de volwassenen die terugkijken op hun jeugd. Er is aandacht voor brussen van iemand met een verstandelijke beperking, met een chronische ziekte, voor ADHD, autisme en ga zo maar door. Alle korte stukjes samen geven een levendig beeld van de enorme diversiteit aan gezinnen waarin één van de kinderen chronisch ziek dan wel beperkt is. De verhalen laten de impact zien van het anders zijn. En tegelijkertijd hoe gewoon het ongewone is. Het gaat over gezinnen, over school, vriendjes en vriendinnetjes, sporten, vakantie, over hoe men omgaat met tegenslag.

Al op jonge leeftijd beseffen de brussen dat gezond opgroeien niet vanzelfsprekend is. Zij doen ervaringen op die hun klasgenoten, en zelfs menig volwassene, niet herkennen. De ziekte of beperking heeft gevolgen voor het gezin. Soms moeilijke gevolgen, soms ook mooie gevolgen. Het opkomen voor elkaar is vaak vanzelfsprekend aanwezig. Het belangrijkste blijkt steeds de openheid. Het samen bespreken van wat er leeft. En het samen plezier maken zonder dat de beperking een rol speelt. Als de band goed is blijkt er veel mogelijk. Als de band niet goed is kan de zorg verstikkend zijn. De volwassen brussen blikken terug op hun jeugd. Wat het hen gegeven heeft en wat ze gemist hebben. En ze vertellen hoe ze de zorg voor hun broer of zus inpassen in hun huidige leven. Ontroerende voorbeelden van er voor elkaar zijn en net zo ontroerend het toegroeien naar het verbreken van het contact. Beide processen dwingen respect af. Tijdens de brusjes-workshops die ik voor de PAH geef ontmoet ik de brusjes van de Hartekinderen. Ook dan is er een grote diversiteit. De meeste bezorgdheid zie ik bij de kinderen wiens broer of zusje recent of in de nabije toekomst een operatie moet

ondergaan. Het ziekenhuis en het idee van opereren maakt het hartenprobleem zichtbaar.

Als het Hartekind in de familie stabiel is merk je dat de beleving van het brusje ook rustig is. Toch is het goed om in stabiele fases samen te bespreken hoe het gaat. In tijden van grote spanning kiest het brusje er vaak voor om sterk te zijn voor de ouders. En als ouders heb je in die periode ook niet altijd ruimte om in alle rust te praten. Die ruimte is er wel als de situatie weer stabiel is. Dat is een goed moment om het onderwerp bespreekbaar te maken. Hoe denkt het brusje, hoe gaat het om met de zorgen die er waren en misschien ook nog steeds zijn. Sommige zorgen kun je samen delen, andere zorgen kun je als volwassene wegnemen. Waar het om gaat is dat er harten-contact is omtrent de ongewone situatie die in sommige gezinnen gewoon is. Het 'Broers en zussenboek' biedt daarbij houvast. Het is een unieke kijk in de wereld van de brusjes. Als je het verhaal van anderen kent is het soms gemakkelijker het verhaal van jezelf te vertellen. Vragen of reacties zijn welkom. En ik hoop volgend jaar ook weer vele harten-brusjes op de workshops te ontmoeten!

Irma Hoën, irma@praktijkkristalijn.nl